

Υπάρχει βλάσφημη τέχνη;

Αισθητική των Τεχνών

Δρ. Βασιλική Ρεράκη

Αισθητική εμπειρία και ελευθερία της καλλιτεχνικής έκφρασης

- Η τέχνη μέσα στα κοινωνικά και πολιτικά της συμφραζόμενα.
- Ζητήματα που διακυβεύονται: ελευθερία της έκφρασης, δημοκρατία, “συμβολική εξουσία”.

Παραδείγματα λογοκρισίας στην Τέχνη

- *Η Σαγήνη του Αλλόκοτου*: Εθνική Πινακοθήκη (Αθήνα, 2025)
- *Εκφυλισμένη Τέχνη*: Μόναχο, 1937
- *Charlie Hebdo* : Παρίσι, 2015

Η σαγήνη του Αλλόκοτου: βανδαλισμοί στην εθνική πινακοθήκη

- Περιοδική έκθεση ελλήνων καλλιτεχνών στην Εθνική Πινακοθήκη. Συνομιλία με έργα του F. Goya (ζωγραφική, γλυπτική, χαρακτική, σχέδιο, animation, performance).
- «Στην ομαδική έκθεση περιλαμβάνονται έργα δέκα καλλιτεχνών που από διαφορετικές αφετηρίες εναγκαλίζονται και εικονίζουν το αλλόκοτο, το υβριδικό, και το γκροτέσκο. Οικειοποιούμενοι το παράταιρο, το ξένο και το αποτρόπαιο, οι καλλιτέχνες επαναπροσδιορίζουν τα όρια του ανθρώπινου και αμφισβητούν τις αυστηρές διχοτομικές διακρίσεις μεταξύ φυσικού και τεχνητού, ακυρώνοντας στην πράξη τις παραδοσιακές ταξινομήσεις που οριοθετούν με αυστηρότητα τα είδη. Πραγματεύονται τη σχέση του εύμορφου με το δύσμορφο, του ανθρωπόμορφου με το ζωόμορφο, τη φύση και τον τεχνολογικό πολιτισμό, για να διερμηνεύσουν ψυχικές καταστάσεις και κοινωνικές διεργασίες αποκλεισμού και περιθωριοποίησης, αλλά και να προτείνουν, άλλοτε με χιούμορ, άλλοτε με καυστική ειρωνεία και άλλοτε με βαθιά υπαρξιακή αγωνία, την ανατρεπτική αποδόμηση των στερεότυπων με τα οποία έχουμε γαλουχηθεί» (Σημείωμα της επιμελήτριας της έκθεσης).

Είναι βλάσφημο το έργο του Χ. Κατσαδιώτη;

Η περιπέτεια μιας έκθεσης

1. Βανδαλισμός

<https://www.youtube.com/watch?v=ITzPur-qw2o>

2. Ο Βανδαλισμός ως έκθεμα

3. Απομάκρυνση των εκθεμάτων

Η Εκφυλισμένη Τέχνη: επίθεση στην μοντέρνα τέχνη από το ναζιστικό καθεστώς (Γερμανία 1937, κατάσχεση 5000 έργων τέχνης)

Henri Matisse, Η καθιστή γυναίκα , 1920 (Εκλάπη το 1941).

Otto Dix, *Dead sentry in the trench*, 1924.

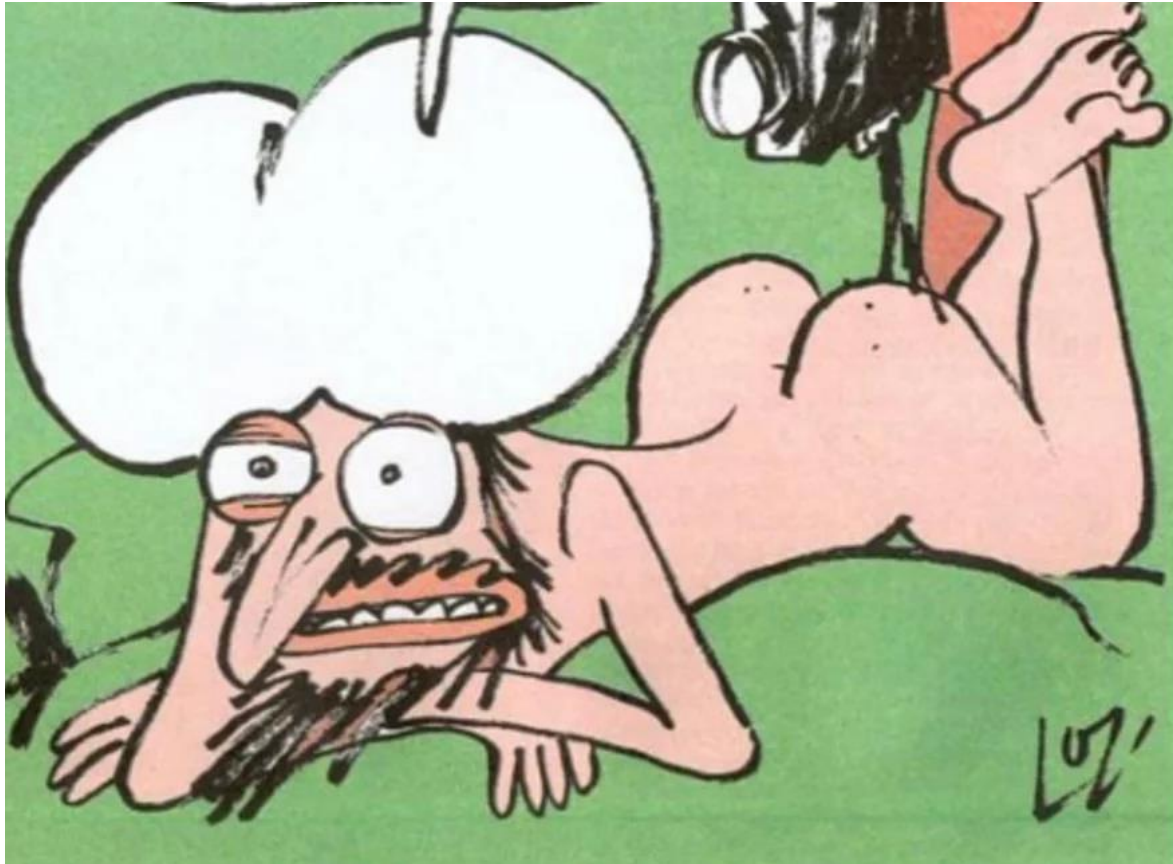
Μόναχο , 1937- Έκθεση εκφυλισμένης τέχνης, 650 πίνακες, γλυπτά, χαρακτηριστικά, βιβλία (*Entartete Kunst*)

Η Εκφυλισμένη τέχνη στο Βερολίνο

Ο Υπουργός προπαγάνδας του ναζιστικού καθεστώτος Γ. Γκαίμπελς επισκέπτεται την έκθεση

Τρομοκρατική επίθεση στα γραφεία του γαλλικού
περιοδικού *Charlie Hebdo* με 12 νεκρούς (7
Ιανουαρίου 2015)

Μπορεί η τέχνη να υπερασπιστεί τη δημοκρατία;

“Η αληθινή τέχνη, εκείνη δηλαδή που δεν αρκείται σε παραλλαγές έτοιμων προτύπων αλλά καταβάλλει προσπάθεια για να εκφράσει τις εσωτερικές ανάγκες του ανθρώπου και της ανθρωπότητας όπως είναι σήμερα, δεν μπορεί παρά να είναι επαναστατική, με άλλα λόγια δεν μπορεί να μην επιθυμεί την πλήρη και ριζοσπαστική αναδόμηση της κοινωνίας [...] (Andre Breton, Leon Trotsky, Diego Rivera, 1938. Για μια τέχνη επαναστατική και ανεξάρτητη).